

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

[Infekciókontroll a súlyos, akut légúti
tünetegyüttes megelőzése céljából](#)

[Halottvizsgálati bizonyítványok](#)

[Közlemény lakossági járványügyi
tájékoztatásról](#)

[Fertőző betegségek adatai](#)

Aerobiológiai jelentés

(lásd: www.antsz.hu/oki/oki14.htm)

[Impresszum](#)

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

INFEKCIÓKONTROLL A SÚLYOS, AKUT LÉGÚTI TÜNETEGYÜTTES MEGELŐZÉSE CÉLJÁBÓL

A súlyos akut légúti tünetegyüttesben (sever acut respiratory syndrome) szenvedő betegek ellátása során különösen a járvány első időszakában világszerte számos egészségügyi dolgozó megfertőződött. A megbetegedett egészségügyi dolgozók között elsősorban nővérek, orvosok, gyógytornászok voltak, olyanok, akik intenzív vagy belgyógyászati osztályon dolgoztak ill. a röntgendiagnosztikát végezték, de portás és takarító megbetegedését is regisztrálták.

Az egészségügyi dolgozók megbetegedéseinek túlnyomó többsége a fertőzések terjedését megakadályozó infekciókontroll intézkedések bevezetése előtt (védőeszközök használata nélküli expozíció), ill. a már bevezetett intézkedések be nem tartása következtében alakult ki. Kivételt ez alól csak a kanadai kórházi dolgozók fertőzéseinek egy része képez, ott ugyanis az egyik kórházi járvány során 11 olyan egészségügyi dolgozó SARS megbetegedését regisztrálták, akik bizonyíthatóan alkalmazták a fertőzések megelőzésére szolgáló, számukra előírt védőeszközöket. A kanadai egészségügyi hatóság a CDC-vel közösen vizsgálta ki ezeket az eseteket.

A vizsgálat megállapításai szerint az egészségügyi dolgozók védőeszköz-használatának alkalmazása ellenére is bekövetkezett expozíciójában a **védőeszközök nem megfelelő használata**, ill. a védőeszközök levételének nem megfelelő módja játszott meghatározó szerepet. Mindez alapjaiban arra volt visszavezethető, hogy az egészségügyi személyzet nem tanulta meg, nem gyakorolta be a védőeszközök megfelelő alkalmazását. Az N95 (EN 149 szabvány szerinti FFP3) légzésvédő csak abban az esetben illeszkedik megfelelően, ha viselője nem hord szakállt vagy bajuszt. A légzésvédő tökéletes illeszkedéséről minden esetben meg kell győződni.

A szelep nélküli álarc illeszkedésének ellenőrzése: a légzésvédőt mindkét kézzel le kell fedni, vigyázva, hogy az el ne mozduljon. Erős **kilégzést** kell végezni: ha a levegő az orr körül kiáramlik, az orr-részt újra be kell állítani; ha a levegő a légzésvédő széleinél szivárog, a pántokat ki kell simítani a fej körül. Amennyiben nem sikerül megfelelő illeszkedést elérni, nem szabad az exponált területre belépni. A **szelepes álarc** helyes illeszkedésének ellenőrzése csak abban különbözik a szelep nélküli álarctól, hogy a szelepes álarc illeszkedésének ellenőrzésekor a légzésvédő két kézzel történő lefedését követően **belégzést** kell végezni.

Az exponált területeket elhagyva, a védőeszközöket a kórterem előtti zsilipben, ennek hiányában a folyosón szabad csak levenni.

A SARS-megelőzés szempontjából fontos a védőeszközök helyes levételi

sorrendje:

Először az **arcvédőt** kell eltávolítani, majd a **köpenyt/védőruhát**. Figyelni kell arra, hogy a védőruha kontaminálódott (külső) része a dolgozó testével ne érintkezzen. A **kesztyű** levétele csak ezután következik. Ezt úgy kell megoldani, hogy a kesztyű kontaminálódott külső része ne érintkezzen az egészségügyi dolgozó bőrével. A következő lépés a **légzésvédő** levétele, melyet az alsó, a fül alá helyezett pántnál kell kezdeni, az utolsó levetendő védőeszköz a **sapka**. Használatát követően valamennyi fentebb felsorolt védőeszköz veszélyes hulladéknak minősül, elhelyezésükre **veszélyes hulladékgyűjtő edény** szükséges. A használt védőeszközök veszélyes hulladékgyűjtőben való elhelyezését követően kézfertőtlenítést kell végezni.

Nagyon fontos tényező a fertőzések átadásának meggátlásában, hogy a személyzet ne csak elméletben, de gyakorlatban is tudja a védőeszközök alkalmazásának és levételének módját, ezért a betegek ellátását végző **személyzetet gyakorlati oktatásban is kell részesíteni**. [A munkavállalók védőeszköz-használattal kapcsolatos oktatását a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 65/1999. (XII. 22.) EüM rendelet írja elő.]

A megfelelő megelőző, helyi infekciókontroll politika kialakításához elengedhetetlenül szükséges a nagy rizikóval rendelkező ellátási területek és beavatkozások ismerete.

SARS szempontjából nagy kockázatú ellátási területek: gyanús betegeket ellátó aktív fekvőbeteg intézmények (infektológiai és intenzív osztályok); gyanús, halállal végződő esetek boncolását végző prosectura; gyanús/lehetséges esettől származó mintákat feldolgozó laboratóriumok; gyanús eseteket szállító mentő.

SARS szempontjából nagy rizikót képviselő beavatkozások: aeroszol képződéssel járó beavatkozások: gépi lélegeztetés, bronchosopia, endotrachealis intubáció, légúti leszívás, gyógyszerporlasztó, -párolgató, -inhaláló készülékek alkalmazása; betegközeli kontaktus pl. köhögési roham ideje alatt.

Az egészségügyi intézményeken belüli terjedés megelőzése érdekében a CDC, a WHO, a kanadai egészségügyi hatóság és Nagy-Britannia is ajánlásokat jelentetett meg. Az alábbiakban összefoglaljuk a SARS-gyanús betegek alapellátására, szállítására, aktív fekvőbeteg intézeti ellátására, valamint az exponált egészségügyi dolgozókra vonatkozó ajánlásokat, melyeket addig, amíg a fertőzés epidemiológiájáról és terjedési módjáról további információk nem állnak rendelkezésre, a betegség terjedésének megakadályozása érdekében hazánkban is szükséges betartani.

1. Alapellátás

Az alapellátásban dolgozó orvosoknak fontos szerepük van a SARS-gyanús esetek kiszűrésében.

A SARS-gyanús esetek ellátásához szükséges védőeszközök:

kesztyű (egyszer használatos, nem steril), **köpeny**, **védőszemüveg**, **arcvédő**, **FFP3 légzésvédő maszk** alkalmazható. Amennyiben az említett védőmaszk nem áll rendelkezésre, sebészi szájmászk alkalmazható (tekintettel a rövid és alacsony rizikójú kontaktusra). A SARS-gyanús betegre is sebészi szájmászkot kell helyezni. Ügyelni kell a szigorú kézhigiéne betartására.

A SARS-gyanús beteget külön váróhelyiségben kell várakoztatni, ha ez nem biztosítható, rögtön be kell hívni vizsgálatra. Közös várakozó helyiség esetén a beteg viseljen sebészi maszkot.

A beteg vizsgálata során törekedni kell az egyszer használatos eszközök alkalmazására; használatukat követően veszélyes hulladékgyűjtő edényben kell elhelyezni azokat.

A beteg ellátását követően a nem egyszer használatos eszközöket (fonendoszkóp, lázmérő, betegvizsgáló asztal) fertőtleníteni kell virucid hatásspektrumú szerrel. A beteg vizsgálatát követően a vizsgáló helyiséget szellőztetni szükséges.

Várható, hogy a lakossági tájékoztatás következtében, az ajánlásoknak megfelelően az alapellátás orvosának a SARS-gyanús esetet otthonában kell ellátnia/vizsgálnia. Az orvos ilyen esetben vigye magával a fentebb megjelölt védőeszközöket és kézfertőtlenítő szert, és gondoskodjon a keletkezett veszélyes hulladék szakszerű elhelyezéséről.

2. SARS-gyanús beteg szállítása mentő gépkocsival

SARS-gyanús beteggel más beteg – kivéve SARS-gyanús beteg – nem szállítható. A fogadó intézményt értesíteni kell az esetről a megfelelő előkészülés érdekében.

A dolgozókra vonatkozó előírások

Szükséges a szigorú kézhigiéne (alkohol tartalmú kézfertőtlenítő szerrel) és védőszemüveg, egyszer használatos, nem steril védőkesztyű, vízlepergető anyagú védőruha, sapka és FFP3 légzésvédő használata. A mentővel történő szállításkor a légzésvédőt a gépkocsi vezetőjének is használnia kell.

A beteg szállítása közben a szállítást végzőknek étkezni, inni, dohányozni, kozmetikázni, kontaktlencsét igazítani, haját, szemet, arcot, orrot érinteni nem szabad.

A SARS-gyanús esetet szállító mentő személyzetének nyomon követése 10 napig ajánlott. A rájuk vonatkozó aktív surveillance kiépítése és az expozíció jelentése – az aktív kórházakhoz hasonlóan – a mentőszolgálat kórházhygiénikusának a feladata.

A szükséges beavatkozásokat egyszer használatos eszközökkel kell végezni. Amennyiben ez nem megoldható, úgy a nem egyszer használatos eszközöket a gyártó előírásainak megfelelően – nem fertőtleníteni, hanem – sterilizálni kell.

A keletkező veszélyes hulladék számára a gépkocsin kell megfelelő méretű gyűjtőedényt alkalmazni.

A szállítást követően a mentőt teljes berendezésével és felszerelési tárgyával együtt fertőtleníteni kell virucid hatású szerrel. A fertőtlenítés megtörténtét dokumentálni szükséges. A fertőtlenítést végző személynek is kötelező a fentebb felsorolt védőeszközök alkalmazása.

3. Aktív fekvőbeteg intézmények

SARS-gyanús beteg elhelyezése

A beteg elhelyezésére külön kórteremben kerüljön sor (negatív nyomású kórterem vagy komfortos, zuhanyozós, WC-vel ellátott kórterem). Amennyiben a kórterem az intézmény mesterséges levegőellátó rendszeréhez van csatolva, a kórtermet e rendszerről le kell választani. A mesterséges levegőellátó rendszerrel nem rendelkező kórteremben gyakran kell szellőztetni vagy az ablakokat (amennyiben az időjárási viszonyok megengedik) folyamatosan nyitva kell tartani.

SARS-gyanús beteg mellé elhelyezési gondok esetén is csak SARS-gyanús beteg kerülhet.

A beteg ellátása során lehetőleg egyszer használatos eszközöket kell használni. Amennyiben ez nem minden eszköz esetében lehetséges, az alkalmazott nem egyszer használatos eszközöket nem elegendő fertőtleníteni, a gyártó előírásai szerint sterilizálni szükséges.

A kórteremben folyamatos felületfertőtlenítés szükséges virucid hatású szerrel. A fertőtlenítő takarítást végzők számára is kötelező a védőeszközök használata csakúgy, mint a kézfertőtlenítés elvégzése. A beteg távozását követően a kórteremben zárófertőtlenítés végzése kötelező.

A kórteremben/részlegben kizárólag az illetékes személyzet tartózkodhat.

A beteg a kórtermet nem hagyhatja el. Amennyiben a beteget vizsgálata vagy ellátása miatt az intézmény más területeire kell szállítani, (amennyiben képes rá) viseljen légzésvédő arcmaszkot. A beteget szállító személyzet számára is kötelező a védőeszközök alkalmazása és a kézfertőtlenítés elvégzése. A vizsgálatot végző osztályt/részleget értesíteni kell, hogy a SARS-gyanús beteg vizsgálatára elsőként vagy utolsóként keríthessenek sort, hogy a vizsgálóhely fertőtlenítő takarítása ill. megfelelő szellőztetése megtörténhessen.

A látogatók számát minimalizálni kell. Az esetleges látogatók számára azonban szintén kötelező a védőeszközök használata és a kézfertőtlenítés.

A beteg textíliája a kórteremben, fertőző megjelölésű zsákban gyűjtendő, a

textília számolása, válogatása nem engedhető meg.

SARS-gyanús beteget ellátó egészségügyi dolgozókra vonatkozó követelmények

Standard izoláció (egyszer használatos védőkesztyű, nem steril); invazív beavatkozások esetén egyszer használatos steril kesztyű; védőruha viselése (lehetőség szerint vízlepergető anyagból, ha ez nincs, védőruha + egyszer használatos védőkötény); szemüveg, arcvédő, sapka viselése és szigorú kézhigiéne + légúti izoláció N95 (EN 149 szabvány szerinti FFP3) fokozatú – szelepes vagy szelep nélküli – légzésvédő (táblázat).

A SARS-gyanús betegeket ellátó egészségügyi dolgozókra vonatkozóan aktív surveillance-ot kell kialakítani. A SARS-gyanús betegeket ellátó egészségügyi dolgozókat – ideértve az orvosokat, ápolókat, takarítókat és egyéb, a betegellátásban résztvevőket – regisztrálni szükséges.

Az exponálódott egészségügyi dolgozónak **jelentenie** kell a kórházhygiénés szolgálat számára az **expozíciót** (nem viselt védőruhát; viselte, de nem az előírásoknak megfelelően használta; baleset történt). Az expozíció körülményeiről a kórházhygiénés szolgálatnak a munkavédelemmel és a foglalkozás-egészségügyi orvossal közösen **jegyzőkönyvet kell felvennie**. Azt az egészségügyi dolgozót, aki a beavatkozást, ellátási területet tekintve **nagy rizikójú** expozíciót szenvedett el, **a munkától 10 napig el kell tiltani**. **Kis kockázatú** expozíció esetén az egészségügyi dolgozó végezheti a továbbiakban is a munkáját, de **napi két alkalommal köteles lázat mérni**, melynek eredményéről, vagy a légúti tünetek megjelenéséről a kórházhygiénés szolgálatot köteles értesíteni.

SARS-gyanús esetek boncolása

A boncolást végző személyekre vonatkozó ajánlások:

köpeny, vízhatlan kötény, sapka, védőszemüveg, arcvédő, két kesztyű, (lehetőség szerint szűrés-vágásbiztos) viselése kötelező minden boncoláson résztvevő személy számára (boncsegédek, takarítók); szigorú kézhigiéne (kézfertőtlenítés); környezet- és eszközfertőtlenítés virucid hatású szerrel; a veszélyes hulladék gyűjtésére vonatkozó ajánlások betartása.

Légzésvédő maszkok egészségügyi célra

EN 149:2001 szabvány szerinti védelmi fokozat	3 M típusszám	Szűrőképesség minimum	Bakteriális szűrőképesség (%BFE)	Listaár, 2003 (Ft/db)
FFP2 szelep nélküli	1862	92 %	99,98	586
FFP2 szelepes	1872V	92 %	98,70	814
FFP3 szelep nélküli	1863	98 %	99,99	654
FFP3 szelepes	1873V	98 %	99,00	1623

Magyarországon egészségügyi célra használható légzésvédő maszkok forgalmazásával a 3M Hungária Kft. (1138 Budapest, Váci út 178., tel.: 270-7777) foglalkozik. (Bővebb információ a légzésvédő maszkokról a www.3m.hu weboldalakon olvasható.)

A munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz-használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló 65/1999. (XII. 22.) EüM rendeletben foglaltak ellenőrzéséről az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által az ÁNTSZ munkatársai számára kiadott (Budapest, 2000. november; Ludván Miklós, dr. Galgóczy Gábor) állásfoglalás a biológiai kóroki tényezők hatása ellen a FFP3 légzésvédők alkalmazását tartja szükségesnek (az állásfoglalásban használt rövidítések: S-solid-, szilárd; L-liquid-folyadék), ellentétben a CDC és az Európai Unió ajánlásokkal, melyek a FFP2 szűrési fokozatúakat is elfogadhatónak tartják. A fenti táblázatból látható azonban, hogy nincs lényeges szűrési különbség a FFP3 és FFP2 jelzésű maszkok között.

A légzésvédők egyszer használatos eszközök. Hordhatóságuk időtartama a nem biológiai kockázatokra van kidolgozva, és általában egy műszaknyi időtartamot jelent. Az egészségügyben a hordhatóság időtartama az egyszeri beavatkozás időtartamát jelentheti, kivéve, ha a beteg ellátásával egy műszakban ugyanaz a személy foglalkozik. Ebben az esetben, és csakis ebben, elképzelhető a légzésvédő ugyanazon személy által történő ismételt felvétele. Látható azonban, hogy milyen nagy fertőzési kockázatot jelenthetnek a nem előírt módon, tehát szakszerűtlenül használt védőeszközök, pl. a légzésvédő levétele során kontaminálódhat, ezért nem szerencsés, sőt igen kockázatos annak ismételt használata még akkor is, ha ugyanazon személy használja.

Forrás: www.cdc.gov/ncidod/sars/ic.htm,
www.who.int/csr/sars/infectioncontrol/en,
www.phls.org.uk/topics-az/SARS/hospital-guidance.htm,
www.sars.gc.ca/

HAZAI INFORMÁCIÓ

A HALOTTVIZSGÁLATI BIZONYÍTVÁNYOK GYŰJTÉSE ÉS FELDOLGOZÁSA SORÁN SZERZETT TAPASZTALATOK TOLNA MEGYÉBEN

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény halottakkal kapcsolatos rendelkezései végrehajtásáról, valamint a rendkívüli halál esetén követendő eljárásról a 34/1999. (IX. 24.) BM-EüM-IM együttes rendelet intézkedik. E szerint a halál okát megállapító orvos a halottvizsgálati bizonyítvány VI. példányát megküldi az ÁNTSZ – haláleset helye szerint illetékes – megyei, fővárosi, kerületi intézetének. A bizonyítványokkal kapcsolatos további **teendő** törvényi vagy rendeleti szinten **nem szabályozott, és belső utasítás sem** határozza meg a feladatokat.

A kezdeti szakaszban, 2001-ben az ÁNTSZ Tolna Megyei Intézetében elsősorban a beérkező **bizonyítványok gyűjtésére és a fertőző betegségek okozta halálozás jelentésének ellenőrzésére** korlátozódott a feldolgozás. Ebben az évben két meningitis purulenta miatt meghalt, egyébként nem jelentett betegről szerzett így információt a járványügyi szakterület. Ezt követően természetesen elvégezték a járványügyi teendőket, köztük a fertőző betegek regisztrációját, illetve a jelentést a fertőző betegségben meghaltakról.

A halottvizsgálati bizonyítványok rendszeres feldolgozását **2002-től** a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara **Közegészségtani Intézetével együttműködve** végzi az Epidemiológiai osztály. Az együttműködésben részt vesz a **KSH Tolna Megyei Igazgatósága** is. Az adatgyűjtésben és feldolgozásban a KSH nagy tradíciókkal bír, azonban a halottvizsgálati bizonyítványon szereplő adatok mennyiségi és minőségi kontrolljával kapcsolatos lehetőségei korlátozottak. A hiányzó **adatok pótlása nehézkes**, a minőségi kontrollt segítő **orvosszakmai háttér** pedig a jelenlegi rendszerben lényegében **nem áll rendelkezésre**.

Az együttműködés keretében, első lépésként a hiányosan kitöltött adatlapot küldő (a halál okát megállapító) **orvost telefonon** keresztül megkérték a **hiányzó adatok pótlására**, és szükség esetén (tartalmi inkonzisztencia észlelésekor) az interjú eredményeként egyéb **adatmódosításra** is sor került. A megbeszélte módosításokról az Epidemiológiai osztály jelentést készített, amit a KSH megyei igazgatóságán keresztül az adatrögzítést végző központba továbbítottak, ahol **a korrigált információkkal felülírták az eredeti adatokat**. Az interjúkat kedvezően fogadták az adatszolgáltató háziorvosok. Mintegy **fél év alatt** gyakorlatilag **eltűntek a hiányosan beküldött halottvizsgálati bizonyítványok**.

Megvizsgálták, hogy a bizonyítványok hány százaléka érkezik meg az ÁNTSZ Tolna Megyei Intézetébe. 2001-ben 3212 példány érkezett. A KSH nyilvántartása alapján ebben az évben 3306 Tolna megyei lakos halt meg, tehát a **beérkezési arány 97,2% volt**.

A halál okának megállapítása során a kitöltő orvos által adott, esetlegesen torz információk a későbbiekben már nem korrigálható hibákhoz vezetnek és rontják a haláloki statisztikák megbízhatóságát. Ezért a feldolgozás során **arra törekedtek, hogy a rosszul kódoló orvosokat**, illetve a rosszul kódolt kórképeket **azonosítsák**. Legfontosabb megfigyeléseik az alábbiak voltak:

Elsősorban a kórházi orvosok használják szinonimaként a **szívmegállás** (I46), a **szívelégtelenség** (I50) és **kardiorespiratorikus elégtelenség** (R09) kódokat. Ezek a kódok az indokoltnál lényegesen gyakrabban (a halálesetek 39%-ában) szerepelnek a halálhoz közvetlenül vezető betegség vagy állapot megjelölésére. **Azonosítani** tudták azokat az **orvosokat**, akik ezeket a kódokat **a halál alapjául szolgáló betegség megjelölésére is használták**:

12 esetben használták az I46 kódot közvetlen halálok és alapbetegség megjelölésére, és ebből 8 jelentés ugyanattól az orvostól származott.

75 lapon hasonlóan használták az I50 diagnózist. Ezek közül 9-9 esetet két orvos jelentett.

Az R09 diagnózist egy kórházi orvos 32 esetben használta a közvetlen halálok megjelölésére, további 14 orvos pedig 2-6 esetben írta ezt a diagnózist.

Jellemző körülmény, hogy ezeket az adatokat klinikusok szolgáltatták, nem történt kórboncolás és patológus sem tekintette át a kórházi dokumentációt.

Megelőző betegség 1099 esetben (36,3%) nem szerepelt a lapokon. Itt is azonosításra kerültek azok az orvosok, akinél ez a jelenség rendszeresen előfordult.

2002-ben a bejelentendő fertőző betegségben meghaltak közül négy esetről csak a halottvizsgálati bizonyítványok áttekintése után szereztek tudomást. További, **járványügyi szempontból fontos információkhoz** is jutottak: Egy typhus kórokozógazda halála; 17 elsődleges májrák miatt bekövetkezett haláleset, melyeknek esetleges fertőző eredete a rendelkezésre bocsátott adatokból nem volt megállapítható.

Szűrővizsgálattal megelőzhető betegségek okozta több haláleset is a bizonyítványok feldolgozásakor jutott a tudomásukra. 2002-ben Tolna megyében 8 nő halt meg méhnyakrák (egyikük 1964-ben született) és 42 emlőrák miatt (közülük hatan 1950-ben vagy később születtek). Ezek az adatok a szűrőprogramok hatékonyságának értékelésekor hasznosíthatók.

A tapasztalatok alapján az együttműködés elmélyítése szükséges és lehetséges is a két intézmény munkájának további összehangolásával.

A bejelentő **orvos pecsétszáma** szerepel a halottvizsgálati bizonyítványon, de ezt jelenleg **nem rögzítik a KSH-ban**, ezért orvoshoz kötődő specifikus adatok visszakeresése az adatbázisból jelenleg eleve lehetetlen. A jövőben az adatrögzítésnek erre a paraméterre is ki kell terjednie.

A halottvizsgálati bizonyítványokon szereplő orvosszakmai adatok

epidemiológiai vizsgálatot követő mennyiségi és minőségi kontrolljának részletesebb kidolgozása, a feldolgozott adatok publikálási rendjének kialakítása a tisztiorvosi szolgálat feladatát is képezné. Szintén a hálózaton belül kellene kialakítani az eredményekre támaszkodó hatósági felügyeleti tevékenység szabályait.

Közös feladat az adatközlés jogi formájának kialakítása. Továbbá olyan oktatási anyag összeállítása szükséges, amely rövid, gyakorlati útmutatóul szolgál a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltésével kapcsolatban, és aminek a segítségével tanfolyamok és továbbképzések szervezhetők a képzési hiány felszámolására.

Szerkesztőségi megjegyzés: *A lakossági egészségi állapot megítélésének egyik dimenziója a halandóság. Az adatszolgáltatók és a felhasználók közös célja, hogy minél pontosabb, megbízhatóbb információkhoz jussanak. A Tolna megyei vizsgálat rávilágított azokra a kritikus pontokra, ahol fenti célok elérése érdekében **beavatkozás szükséges**. Így például a halottvizsgálati bizonyítványok kitöltését végzők **képzése**, a beérkezett adatok orvosszakmai **kontrollja**, az ÁNTSZ-hez beérkező bizonyítványok számának teljeskörűvé tétele, a jogszabályi környezet rendezése. A többletfeladatok ellátásához kapacitásbővítés válhat szükségessé az ÁNTSZ-nél.*

Tájékoztatást adta: **dr. Szűcs Mária** megyei tisztiorvos, Kalauz György szakfőtanácsos
ÁNTSZ Tolna Megyei Intézete
dr. Sándor János tudományos segédmunkatárs
PTE ÁOK Közegészségtani Intézet
Pintéerné Grósz Dojna osztályvezető
KSH Tolna Megyei Igazgatósága

KÖZLEMÉNY LAKOSSÁGI JÁRVÁNYÜGYI TÁJÉKOZTATÁSRÓL

Figyelembe véve az Egészségügyi Világszervezet és az Európai Unió ajánlásait, az országos tisztifőorvos javaslatára a „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központban az aktuális (pl. SARS-al kapcsolatos) lakossági kérdések megválaszolására megteremtették a „járványügyi tájékoztatás” feltételeit.

A díjmentesen hívható tájékoztató szolgáltatás az ország egész területéről a 06-80-204-217 zöld számon 2003. június 10-től vehető igénybe; munkaidőben

**hétfőtől csütörtökig: 8³⁰ – 15⁰⁰ óráig,
pénteken: 8³⁰ – 13⁰⁰ óráig.**

E-mail-en történő lakossági tájékoztatás szintén 2003. június 10-től vehető igénybe, a következő címen: jarvanyinfo@oek.antsz.hu

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2003. május 26. és június 1.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

A **leggyakoribb enterális fertőző betegségek** közül a **salmonellosis** bejelentések száma az előző hetinek több mint a másfélszeresére emelkedett, és meghaladta az előző év azonos hetében regisztráltat is. A legtöbb salmonellosist Budapesten és Somogy megyében diagnosztizálták. A héten egy területi salmonellosis járványról küldtek jelentést.

Az előző hetihez képest 40%-kal emelkedett a **campylobacteriosis** bejelentések száma, de a betegség járványügyi helyzete kedvezően alakult. Az esetek közel fele négy területen (Budapest, Baranya, Csongrád és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) fordult elő.

Több **enteritis infectiosa** került a nyilvántartásba, mint az előző héten, ill. a 2002. év 22. hetében. A regisztrált esetek közel harmadát Jász-Nagykun-Szolnok, Csongrád és Veszprém megyéből jelentették.

A **légúti fertőző betegségek** csoportjában nem változott lényegesen a **scarlatina** és a **varicella** megbetegedések száma az előző hetihez viszonyítva, mindkét betegség járványügyi helyzete kedvezően alakult. A héten került a nyilvántartásba egy négyhónapos, **pertussis** ellen egy alkalommal oltott gyermek januárban kezdődött pertussis megbetegedésének gyanúja. A szerológiai vizsgálatok folyamatban vannak. **Morbillit** nem jelentettek és csupán egy **rubeola** és négy **mumpsz** megbetegedés került a nyilvántartásba.

Az **idegrendszeri fertőző megbetegedések** száma jelentősen csökkent az előző hetihez képest, csupán két gennyes és egy serosus meningitist-t, valamint két encephalitis infectiosa esetet regisztráltak.

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

22/2003.sz.heti jelentés (weekly report)

(2003.05.26 – 2003.06.01.)

Betegség Disease	a 22. héten (week)			az 1 – 22. héten (week)		
	2003.05.26- 2003.06.01.	2002.05.27- 2002.06.02.	Medián 1997- 2001	2003.	2002.	Medián 1997- 2001
Typhus abdominalis	-	-	-	-	1	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	214	183	308	1775	1986	3968
Dysentheria	1	7	11	51	95	206
Dyspepsia coli	1	2	3	32	30	51
Egyéb E.coli enteritis	1	8	•	34	28	•
Campylobacteriosis	136	196	•	1905	2147	•
Yersiniosis	-	-	•	54	50	•
Enteritis infectiosa	956	891	•	17987	17738	•
Hepatitis infectiosa	23	20	22	354	342	744
AIDS	-	2	-	10	11	11
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	-	•	9	13	•
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	-	-	7	2	-
Scarlatina	41	64	106	896	1552	2906
Morbilli	-	-	-	3	1	6
Rubeola	1	3	4	34	44	68
Parotitis epidemica	4	2	5	101	71	144
Varicella	917	980	•	23571	22515	•
Mononucleosis inf.	31	39	25	630	624	552
Legionellosis	2	1	•	45	16	•
Meningitis purulenta	2	6	•	124	105	•
Meningitis serosa	1	1	2	34	38	45
Encephalitis infectiosa	2	4	3	39	35	31
Creutzfeldt-J.-betegség	-	-	•	3	6	•
Lyme-kór	26	33	•	118	148	•
Listeriosis	-	-	•	2	1	•
Brucellosis	-	-	-	1	-	1
Leptospirosis	-	1	-	9	9	23
Tularemia	-	1	-	14	41	26
Tetanus	-	-	-	-	-	4
Vírusos haemorrh. láz	-	-	•	2	-	•
Malaria*	-	-	1	3	2	7
Toxoplasmosis	-	5	4	79	97	145

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2003.06.03

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

22/2003.sz.heti jelentés (weekly report)

(2003.05.26 – 2003.06.01.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	48	-	29	66	2	11	158	1	-	7
Baranya	12	-	13	22	1	3	54	1	-	-
Bács-Kiskun	13	-	5	43	-	-	52	2	-	1
Békés	5	-	5	66	1	-	27	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	1	-	1	24	5	-	52	1	2	-
Csongrád	6	-	10	91	1	1	15	1	-	-
Fejér	4	-	1	35	-	1	25	-	-	1
Győr-Moson-Sopron	7	-	8	33	1	9	65	2	-	3
Hajdú-Bihar	9	-	7	16	4	-	26	-	-	-
Heves	9	-	4	85	1	1	68	2	-	1
Jász-Nagykun-Szolnok	15	-	6	104	1	1	55	2	-	3
Komárom-Esztergom	6	-	2	13	1	-	47	1	-	1
Nógrád	2	-	4	38	-	1	41	-	-	1
Pest	10	-	7	81	1	6	72	5	-	2
Somogy	41	-	2	47	-	1	12	2	-	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5	1	10	14	-	3	28	5	-	-
Tolna	2	-	6	31	-	-	11	2	-	1
Vas	7	-	8	25	-	1	25	-	-	2
Veszprém	8	-	4	98	1	1	66	3	-	1
Zala	4	-	4	24	3	1	18	1	-	1
Összesen (total)	214	1	136	956	23	41	917	31	2	26
Előző hét (previous week)	136	2	97	818	13	33	886	32	12	19

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2003.06.03

A „Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az Epinfo minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oeek

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az Epinfo **főszerkesztőjéhez** fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ
1966 Budapest, Pf. 64.   Telefon: 476-1153, 476-1194
Telefax: 476-1223
E-mail: epiujsg.oeek@antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003;1:1-3.)

Országos tisztifőorvos:
Prof. dr. Ungváry György

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona
Főszerkesztő: dr. Melles Márta
Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes
Olvasó szerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

Boros Julianna
dr. Böröcz Karolina
Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X